

Workshop

privind corelarea sistemului de învățământ superior cu nevoile pieței
muncii organizate / desfășurate

„Conștientizarea studenților/masteranzilor cu privire la economia circulară”

Bune practici

privind dezvoltarea de competențe de mediu, climă, energie,
economia circulară / „verde” și bioeconomie

*„Necesitatea implementării măsurilor necesare pentru conștientizarea
studenților/masteranzilor cu privire la economia circulară și avantajele acesteia pentru
viitorul nostru comun”*

noiembrie 2025

Tema:

Workshop privind corelarea sistemului de învățământ superior cu nevoile pieței muncii organizate / desfășurate: conștientizarea studenților/masteranzilor cu privire la economia circulară

Bune Practici referitoare la necesitatea implementării măsurilor necesare pentru conștientizarea studenților/masteranzilor cu privire la economia circulară și avantajele acesteia pentru viitorul nostru comun

Proiect DreptCompAct-COMPetențe ACTuale pentru studenți la DREPT, Cod 312957

1. Scop / Domeniu vizat

Prezentarea de Bune practici utile în activitatea curentă a studenților/masteranzilor care contribuie la conștientizarea necesității de dezvoltare a economiei circulare și de adaptare a societății umane la tranziția către o viață prietenoasă cu mediul înconjurător.

Autoconștientizare, management instituțional și personal, abilități digitale, de relaționare și comunicare, luarea deciziilor în timp optim

2. Obiective

Prezentarea conceptului de economie circulară;

Prezentarea bazei legale existente la nivel european și/sau național, precum și a proiectelor de acte normative în domeniu;

Implementarea principiilor economiei circulare în activitatea cotidiană a comunității academice, cu privire specială asupra atitudinilor studenților / masteranzilor corelate acestui domeniu.

3. Instituția care implementează proiectul Proiect DreptCompAct-COMPetențe ACTuale pentru studenți la DREPT, Cod 312957 / Loc desfășurare activități

Universitatea Spiru Haret – Facultatea de Științe Juridice și Științe Administrative / sediul facultății / online

4. Nivelul de implementare al proiectului DreptCompAct-COMPetențe ACTuale (local, regional, național, european):

Local / regional – proiectul este implementat de Facultatea de Științe Juridice și

Științe Administrative din București cu studenți din toate regiunile țării, exceptând zonele București și Ilfov

5. Durata de desfășurare a proiectului

24 luni / început în Ianuarie 2025

6. Participanți / Invitați

Membrii grupului țintă

7. Beneficiari

Studenții înmatriculați la programele de studii ale facultății, respectiv *Drept – IF/IFR, anul III și IV*, care fac parte din GT

8. Resurse specifice

Resurse umane: EBP; membrii GT

Resurse materiale: infrastructura logistică a facultății

9. Conținutul pe scurt al problematicii prezentate

Prezentarea succintă a măsurilor care sunt necesare pentru implementarea politicilor/strategiilor/programele de realizare și dezvoltare a economiei circulare;
Evidențierea bazei legale existente la nivel european și/sau național, precum și a proiectelor de acte normative în domeniu;
Analizarea principiilor economiei circulare și identificarea modalităților de formare la studenți / masteranzi a atitudinilor necesare pentru îndeplinirea obiectivelor strategice în materie la nivel european și național

10. Bibliografie

Regulamentul (UE) 2018/1.999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice;
Regulamentul delegat al Comisiei (UE) 2025/1131 de modificare a Regulamentului (UE) 691/2011 în ceea ce privește investițiile în atenuarea schimbărilor climatice și introducerea clasificării scopurilor de mediu;
Regulamentul UE 2024/1769 în ceea ce privește actualizarea compendiului indicativ de bunuri și servicii de mediu și de activități economice;
Regulamentul UE 691/2011 privind conturile economice de mediu europene;

Planul de acțiune al economiei circulare, 2020;
Proiectul de *Lege a economiei circulare*, 2025;
HG nr. 1.010/2024 pentru aprobarea Strategiei naționale privind adaptarea la schimbările climatice pentru perioada 2024 – 2030, cu perspectiva anului 2050;
HG nr. 927/2023 pentru completarea Strategiei naționale privind economia circulară, aprobată prin HG nr. 1.172/2022 – a fost introdus „Planul de acțiune pentru Strategia națională privind economia circulară”;
HG nr. 1172/2022 pentru aprobarea Strategiei Naționale privind economia circulară;
HG nr. 877/2018 privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030;
<https://green-forum.ec.europa.eu/>
<https://dezvoltaredurabila.gov.ro/>
<https://mmediu.ro/>
<https://economie.gov.ro/>

1. Feed-backul studenților

Î.1 Acest concept de economie circulară este doar unul preponderent teoretic sau are și aplicații practice, utile pentru societate?

R.1 Întrebare foarte bună. Da, s-a plecat de la o abordare teoretică, de design al unui nou sistem economic, care să combine sistemul economic liniar cu cel necesar pentru etapa actuală a dezvoltării societății umane, în contextul limitării resurselor de materii prime și materiale pe întreaga planetă. Are deja numeroase aplicații practice în lume și în Europa, inclusiv în România. De exemplu, proiectul *Sistemul de Garanție-Returnare (SGR)*, lansat în noiembrie 2023, care este considerat cel mai mare proiect de economie circulară din România.

Î.2 Noi, studenții de la *Drept* putem avea un rol în implementarea acestui sistem în țara noastră? Ce ar trebui să facem?

R.2 Cu toate că domeniul de competență al specializării *Drept* pare a nu fi ancorat în sistemul economic actual și în transformările care se prefigurează în viitorul nu prea îndepărtat, apreciem că rolul absolvenților de *Drept* poate fi important, cel puțin prin câteva acțiuni concrete pe care le pot desfășura, respectiv: studierea

sistemului actual de protecție a mediului și a sistemului de consum și de reciclare/recondiționare a produselor, pentru a forma specialiști în domeniu; studierea bazei legale existente la nivelul Uniunii Europene și adaptarea acesteia la condițiile concrete din România, prin promovarea unor propuneri de acte normative secundare sau terțiare în domeniu; participarea activă la activitățile de promovare și conștientizare a populației privind avantajele implementării sistemului economiei circulare; exemplul personal referitor la utilizarea cu maximă eficiență a tuturor resurselor, evitând risipa de materiale, energie ș.a., precum și pentru recuperarea / reciclarea / recondiționarea materialelor refolosibile.

I. Prezentarea cadrului general privind economia circulară și a pachetului normativ aplicabil acestui domeniu la nivel european și național

Conceptul de *economie circulară* reprezintă o schimbare economică fundamentală în ceea ce privește sistemul economic clasic, dezvoltat până în prezent.

Stricto-sensu, economia circulară este un model de producție și consum, care implică partajarea, închirierea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult timp posibil. În acest fel, ciclul de viață al produselor este extins¹. În practică, aceasta implică reducerea la minimum a deșeurilor. Când un produs ajunge la sfârșitul duratei sale de viață, materialele sale sunt păstrate în cadrul economiei ori de câte ori este posibil datorită reciclării. Acestea pot fi utilizate productiv în cicluri repetate, creând valoare suplimentară.

Aceasta reprezintă o abatere de la modelul economic tradițional, liniar, care se bazează pe un model de tip „extrage-fabrică-consumă-aruncă”. Acest model se bazează pe cantități mari de materiale și energie ieftine și ușor accesibile. De asemenea, parte a acestui model este uzura planificată, atunci când un produs a fost proiectat să aibă o durată de viață limitată pentru a încuraja consumatorii să îl cumpere din nou.

Principiile fundamentale care stau la baza acestui concept sunt următoarele:

- eliminarea deșeurilor și a poluării* - impacturile negative ale activității economice, care dăunează sănătății umane și sistemelor naturale, sunt concepute și eliminate încă din faza de proiectare. Nu este vorba doar de gestionarea deșeurilor după ce au fost create, ci de prevenirea generării acestora de la bun început;
- păstrarea produselor și materialelor în uz, la cea mai înaltă valoare posibilă* – reprezintă extinderea duratei de viață a produselor și materialelor prin strategii precum întreținerea, reutilizarea, repararea, recondiționarea și re-fabricarea;
- regenerarea sistemelor naturale* - aspectul se concentrează pe îmbunătățirea capitalului natural, evitând epuizarea resurselor neregenerabile și promovând regenerarea celor regenerabile.

Economia circulară este, prin urmare, o „problemă de design” fundamentală. Sistemele actuale sunt predominant liniare, concepute pentru a extrage materiale, a

¹ <https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20151201STO05603/circular-economy-definition-importance-and-benefits>, accesat la 15.11.2025;

produce bunuri și a le arunca după utilizare, ceea ce duce la distrugerea biodiversității, poluarea mediului și accelerarea schimbărilor climatice. O abordare circulară necesită o regândire profundă a modelelor de afaceri și a comportamentelor societale, încurajând inovația în proiectare, tehnologie și procese de afaceri².

În anul 2015, Comisia Europeană a adoptat primul său plan de acțiune pentru economia circulară. Acesta a inclus măsuri care să contribuie la stimularea tranziției Europei către o economie circulară, la stimularea competitivității globale, la stimularea creșterii economice durabile și la generarea de noi locuri de muncă. Planul de acțiune a stabilit acțiuni concrete și ambițioase, cu măsuri care acoperă întregul ciclu de viață: de la producție și consum până la gestionarea deșeurilor și piața materiilor prime secundare și o propunere legislativă revizuită privind deșeurile³.

În martie 2020, a fost adoptat la nivelul Uniunii Europene un *Nou Plan de Acțiune pentru Economia Circulară, pentru o Europă mai curată și mai competitivă*.

Potrivit acestui Plan, consumul global de materiale precum biomasă, combustibili fosili, metale și minerale este de așteptat să se dubleze în următorii patruzeci de ani⁴, în timp ce generarea anuală de deșeuri este estimată să crească cu 70% până în 2050.

Extinderea economiei circulare de la lideri la principalii actori economici va aduce o contribuție decisivă la atingerea neutralității climatice până în 2050 și la decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, asigurând în același timp competitivitatea pe termen lung a UE și fără a lăsa pe nimeni în urmă.

UE trebuie să accelereze tranziția către un model de creștere regenerativă care să ofere planetei mai mult decât este necesar, să avanseze în direcția menținerii consumului de resurse în limitele planetei și, prin urmare, să depună eforturi pentru a-și reduce amprenta consumului și a-și dubla rata circulară de utilizare a materialelor în următorul deceniu.

Pentru afaceri, lucrul împreună la crearea cadrului pentru produse durabile va oferi noi oportunități în UE și nu numai. Această tranziție progresivă, dar ireversibilă la un sistem economic durabil este o parte indispensabilă a noii strategii industriale a UE.

² Proiectul *Viitorul economist. Competențele viitorului pentru studenți Economisti*, cod 312.548, <https://viitor-economist.spiruharet.ro/resurse>, accesat la 15.11.2025.

³ https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy-topics/first-circular-economy-action-plan_en, accesat la 15.11.2025.

⁴ OCDE (2018), *Global Material Resources Outlook to 2060*.

Pe baza pieței unice și a potențialului tehnologiilor digitale, economia circulară poate consolida baza industrială a UE și poate stimula crearea de afaceri și spiritul antreprenorial în rândul IMM-urilor. Modelele inovatoare bazate pe o relație mai strânsă cu clienții, personalizarea în masă, economia de partajare și colaborare și alimentate de tehnologii digitale, cum ar fi internetul lucrurilor, big data, blockchain și inteligența artificială, nu vor accelera doar circularitatea, ci și dematerializarea economiei noastre și vor face Europa mai puțin dependentă de materialele primare.

Pentru noi, cetățenii europeni, economia circulară va oferi produse de înaltă calitate, funcționale și sigure, care sunt eficiente și accesibile, durează mai mult și sunt concepute pentru reutilizare, reparare și reciclare de înaltă calitate. O gamă complet nouă de servicii durabile, modele de produs ca serviciu și soluții digitale va aduce o calitate mai bună a vieții, locuri de muncă inovatoare și cunoștințe și abilități îmbunătățite.

Acest plan de acțiune pentru economia circulară oferă o agendă orientată spre viitor pentru realizarea unei Europe mai curate și mai competitive, în co-creare cu actorii economici, consumatorii, cetățenii și organizațiile societății civile și are ca scop accelerarea transformărilor cerute de Pactul verde european, în timp ce se bazează pe acțiunile economiei circulare implementate începând cu 2015. Acest plan va asigura un cadru de reglementare simplificat și adaptat pentru un viitor durabil, cu oportunități noi maximizate, minimizând, în același timp, poverile pentru oameni și întreprinderi.

Acest Nou Plan din anul 2020 este succedat de proiectul *Legii economiei circulare*, lansat spre consultare publică în august 2025. Acest proiect este în faza de centralizare a propunerilor formulate și va fi promovat Consiliului și Parlamentului European pentru analiză și co-decizie. Ulterior, vor fi adoptate, atât la nivel european, cât și la nivel național, normele secundare pentru implementarea reglementărilor și măsurilor privind economia circulară.

II. Bune practici referitoare la necesitatea implementării măsurilor pentru conștientizarea studenților/masteranzilor cu privire la economia circulară și avantajele acesteia pentru viitorul nostru comun

La nivel național și, implicit, în cadrul Universității Spiru Haret și al Facultății de Științe Juridice și Științe Administrative, problematica conștientizării cetățenilor, a studenților/masteranzilor cu privire la economia circulară constituie o reală provocare,

deoarece necesită o schimbare profundă de mentalitate privind producerea bunurilor de consum, precum și utilizarea și reciclarea acestora.

a. La nivel societal, trebuie avute în vedere, în opinia noastră, următoarele domenii: mediul economic, mediul înconjurător și mediul social.

a.1 cu privire la mediul economic, trebuie să conștientizăm faptul că:

- se impune reducerea costurilor și creșterea eficienței resurselor, prin reutilizarea, reciclarea și re-fabricarea produselor; consecință directă: o utilizare mai eficientă a resurselor și realizarea de economii considerabile; numai la nivelul Uniunii Europene se estimează o economie de aproximativ 600 de miliarde de euro prin prevenirea producerii deșeurilor și reutilizarea materiilor prime utilizate la generarea produselor;

- trebuie să accelerăm tranziția către economia circulară prin crearea de locuri de muncă și dezvoltarea competențelor, în special în sectoare emergente precum reciclarea, reparațiile, re-fabricarea și designul de produse sustenabile. În 2021, 91.467 de persoane erau angajate în sectoarele economiei circulare în România, reprezentând 1,2% din totalul forței de muncă, comparativ cu media UE de 2,1%;

- suntem motivați să adoptăm măsuri pentru stimularea inovației și a creșterii competitivității, contribuind, astfel, la crearea de produse cu o durată de viață mai lungă, dezvoltarea unor lanțuri de aprovizionare mai eficiente și durabile și oferirea de noi modele de „produs ca serviciu”. Să nu omitem nici domeniul de noi servicii de afaceri specializate, inclusiv logistică inversă, re-marketing de produse și re-fabricarea componentelor;

- avem nevoie de reducerea dependenței de importuri de materii prime, asigurând, astfel, securitatea resurselor și stabilitatea economică;

- prioritizarea producției locale în detrimentul produselor și materialelor importate este un obiectiv declarat al Strategiei Naționale privind Economia Circulară (SNEC) a României;

a.2 cu privire la mediul înconjurător, se impune să acționăm pentru:

- reducerea substanțială a generării de deșeuri și a poluării, promovând o valorificare responsabilă a materialelor;

- promovarea constantă a acțiunilor care vor conduce la utilizarea unor tehnologii nepoluante sau cât mai puțin poluante, pentru a care să fie diminuate

emisiile de gaze cu efect de seră; Uniunea Europeană implementează planuri îndrăznețe de reducere, până în 2030, a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 55 % față de nivelurile înregistrate în 1990, cu 90% până în 2040 și de realizarea a unei economii neutre din punct de vedere al impactului asupra climei în anul 2050;

- protejarea și îmbunătățirea resurselor regenerabile și a biodiversității, dezvoltând practici de protecție a solului, apelor, aerului etc.;

a.3 cu privire la mediul social, trebuie:

- să realizăm un mediu mai curat în toate sectoarele vieții economice și sociale;

- să asigurăm o îmbunătățire a calității vieții pentru cetățenii români, contribuind, astfel, la o sănătate publică corespunzătoare și la un grad sporit de bunăstare;

- să dezvoltăm noi competențe profesionale care să permită implementarea generalizată a tehnologiilor verzi și a practicilor economiei circulare în majoritatea sectoarelor de activitate;

- să acționăm cu mai multă eficiență pentru educația publică privind modelele de consum sustenabil, separarea deșeurilor și beneficiile mai largi ale economiei circulare atât în mediul universitar, cât și în cel social (aprox. 56% dintre români sunt slab informați sau neinformați cu privire la activitatea organizațiilor de protecție a mediului);

- să realizăm întreprinderi sociale, prin adoptarea unor modele de afaceri etice, incluzive și prietenoase cu mediul, care vor contribui semnificativ la circularitatea prin reciclare și reutilizare, la angajarea grupurilor vulnerabile și la stimularea inovării în sustenabilitate.

b. la nivel instituțional, se impune să:

- continuăm activitățile de diseminare și informare a studenților/masteranzilor cu privire la obiectivele economiei circulare și a modalităților concrete de realizare a acestora în România;

- adaptăm curricula universitară la realitățile concrete ale societății, prin introducerea unor discipline care să asigure dobândirea unor competențe de către studenți/masteranzi pentru realizarea tranziției de la economia liniară la cea ecologică/circulară;

- scriem și să implementăm proiecte finanțate din fonduri structurale nerambursabile sau rambursabile, care vizează formarea de competențe privind realizarea și dezvoltarea de entități comerciale, instituționale sau organizații non-guvernamentale care să promoveze și să aplice principiile economiei circulare;
- programăm constant activități didactice / aplicații practice în sistem e-learning pentru reducerea consumului de resurse energetice și de materiale specifice procesului educațional;
- identificăm noi sectoare prioritare pentru intervenție, unde aplicarea principiilor circulare să poată aduce cele mai semnificative beneficii;
- asigurăm un management mai eficient pentru colectarea și reciclarea deșeurilor și ambalajelor, precum și a echipamentelor electrice și electronice;
- realizăm digitalizarea tuturor sectoarelor universității și să utilizăm echipamentele ITC de ultimă generație, în mod constant, pentru circularitatea sectorială; tehnologiile digitale (precum IoT – Internet of Things pentru urmărire, blockchain pentru transparență, AI pentru sortare și optimizare, și analiza datelor pentru gestionarea fluxurilor de materiale) nu sunt doar instrumente de sprijin, ci elemente fundamentale ale circularității;
- combatem barierele existente sau care ar putea să apară, respectiv: nivelul scăzut de conștientizare publică, lipsa unor cunoștințe de bază în domeniu, finanțarea insuficientă și accesul dificil la fondurile de cercetare pentru proiecte verzi ș.a.

III. Ce mai avem de făcut la nivel instituțional?

În cadrul Universității Spiru Haret au fost efectuate demersuri importante pentru îmbunătățirea infrastructurii, și în special a celei digitale, fapt care permite formarea competențelor digitale atât pentru studenți/masteranzi, cât și pentru personalul didactic și didactic auxiliar. Așa cum precizam anterior, digitalizarea reprezintă un factor cheie pentru circularitatea sectorială, care asigură transparența, trasabilitatea și mecanismele de feedback necesare pentru a gestiona fluxurile complexe de materiale pe parcursul mai multor cicluri de producție, consum, reciclare și regenerare. Fără o infrastructură digitală robustă, extinderea practicilor circulare dincolo de proiecte individuale devine extrem de dificilă. Pe cale de consecință, se conturează propunerea de prioritizare a investițiilor semnificative în

infrastructura și platformele digitale concepute special pentru a sprijini circularitatea în toate sectoarele cheie ale societății.

Aceste activități sunt corelate și completate prin acțiuni de cercetare, dezvoltare și inovare care au un impact deosebit pentru promovarea modelelor de afaceri circulare și dezvoltarea de tehnologii, sisteme și proceduri de producție și reciclare de ultimă generație.

Beneficiile acestui workshop:

- Am luat la cunoștință despre principalele reglementări europene și naționale care stabilesc cadrul de implementare a măsurilor menite să stimuleze dezvoltarea și economiei circulare.
- Am fost informați asupra angajamentelor asumate de România pentru realizarea unei economii circulare în toate sectoarele de activitate (agricultură, industrie alimentară, construcții, energie, echipamente electrice și electronice, managementul ambalajelor și deșeurilor etc.), precum și despre țintele propuse a fi atinse în anul 2030, 2040 și respectiv 2050.
- Am început și continuăm să implementăm, atât în cadrul universității cât și în plan familial, cele mai uzuale măsuri care conduc la reducerea consumurilor de resurse, precum și la identificarea potențialelor resurse alternative de energie regenerabilă în toate domeniile de activitate.

IV. Concluzii

Activitatea de conștientizare asupra efectelor benefice ale realizării și dezvoltării unei economii circulare este o activitate complexă și trebuie desfășurată în mod constant.

Pe cale de consecință, Universitatea Spiru Haret – Facultatea de Științe Juridice și Științe Administrative va acționa permanent atât în plan instituțional, cât și personal, pentru a contribui activ la diseminarea informațiilor privind avantajele realizării unei economii circulare eficiente și pentru formarea la studenți/masteranzi a competențelor necesare dezvoltării acestui mecanism de circularitate în toate sectoarele vieții economice și sociale.